

Trykke fællesskaber i natur/teknologi

Tema:
Kultur

Læringsmål

Jeg kan sammenligne forskellige kulturer med min egen og forklare, hvad der skaber en kultur.

Fælles mål

Perspektivering (efter 4. klasse)

- Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster.

Mennesket (fase 1)

- Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres.
- Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden.

2 lektioner.

Baggrund

Mennesker lever meget forskelligt rundt omkring i verden. Som regel tænker vi slet ikke over vores egen kultur. Vi lever bare vores liv, som vi plejer, men hvis vi møder en fremmed kultur, kan vi pludselig se forskellene.

Eleverne skal arbejde med kultur - med forskelle og ligheder.

Sådan gør du:

Introduktion

Introducér eleverne for, at de skal arbejde med kulturer – deres egen og andres. Og at de skal lege en leg fra Nepal.

Start med at tale med eleverne om, hvad kultur er. Hvilke ord forbinder de med kultur? Fortæl klassen, at der kan være forskellige kulturer i samme land. Det er fx tydeligt i Norge, hvor der er nordmænd og samer. Der findes også multikulturelle lande, hvor der er mange forskellige kulturer repræsenteret i et land. Det gælder fx England.

Opstartsøvelse

For at komme i gang kan du starte med at vise billeder af stærke kulturelle markører – fx folkedansere, et middagsselskab, Eid, en japansk gade, et afrikansk marked og lignende. Åben forskellige internetsider med kulturelle markører, som ligger klar til visning.

Spørg, hvad eleverne tænker på, når de ser på billederne. Er der noget, de kender? Er der noget, der virker fremmed? Hvad er særligt for den kultur, billedet viser?

Aktivitet 1 – De kom for sent

Læs teksten 'De kom for sent' højt for klassen (Opgaveark).

Brug teksten som afsæt for en klassedialog.

Tal om forståelse af forskellige kulturelle opfattelser. Er der noget, som er fælles for de fleste kulturer? Hvordan oplever eleverne deres egen kultur? Hvilke ting kendetegner den? Måden at feste på? Måden at hilse på? Opdragelse?

OBS

Det er vigtigt, at du sætter rammen for en tryk dialog, hvor eleverne respekterer og lytter til hinanden. I kan fx aftale på forhånd, at det ikke er tilladt at kommentere hinandens perspektiver og erfaringer. Det er særligt vigtigt, hvis klassefællesskabet er utrygt, og der er kulturelle forskelle i klassen, som skaber utryghed mellem eleverne. Du kan overveje at tage snakken udelukkende på et overordnet niveau for at undgå at tale om eleverne selv.

Vær opmærksom på, om der er normer i klassen, der gør at kulturel baggrund er et sårbart emne. Hvis der er elever, der risikerer at blive særligt udsatte, skal du undlade at tage dialogen i klassen.

Aktivitet 2 – Legen fra Nepal

Nu skal I i gang med at lege en leg fra Nepal.

Før du sætter eleverne i gang, skal du fortælle dem lidt om, hvordan lege også kan være kultur: Der findes lege, som er universelle, som næsten alle børn leger, fx røvere og soldater, tagfat og gemmeleg. Men der er også lege, som er kendetegnende for bestemte kulturer. Det er lege, som måske knytter sig til bestemte forhold i landet eller bestemte traditioner. Det kan fx være fordi, børnene ikke har så meget legetøj. Sådan er det i Nepal. Mange børn i Nepal har ikke legetøj, som er købt i en butik. Nogle gange laver de selv deres legetøj. I Nepal spiller de et sjovt spil, som hedder Terre. Man kan spille Terre alene, eller man kan spille sammen med andre.

Fortsæt med at fortælle, hvordan klassen skal spille Terre:

Terre - spilleregler

I skal bruge:

- Fem lige store småsten eller terninger. Stenene eller terningerne bliver kaldt terrer.
- En jævn overflade, fx fliser eller jorden.

Sådan spiller man

- Læg fire terrer i en firkant. Der skal være ca. en håndsbredde mellem terrerne.

Den sidste terre har man i hånden. Den kaster man op i luften. Mens den er i luften, samler man en af de andre terrer op, og med samme hånd griber man den første terre, inden den rammer jorden.

Så lægger man første terre til side. Man gentager spillet, indtil alle fire terrer er taget op.

- Anden runde: Spillet fortsætter på samme måde, men nu skal man tage to terrer op fra jorden på én gang.
- Tredje runde: Her skal man først tage tre terrer op på en gang. Den sidste terre tager man op alene.
- Fjerde runde: Her skal man tage alle fire terrer op i hånden, inden man griber terren i luften.

Inddel eleverne i grupper af tre-fire, som dyster mod hinanden (eller hepper på hinanden).

OBS

- Når du danner grupperne, skal du overveje, hvilken gruppesammensætning der vil skabe størst tryghed. Hvis klassen er præget af utryghed og mange konflikter, skal du undlade at bruge legen som en konkurrence, men blot som en individuel leg.
- Tænk over, hvordan du kan støtte de elever, som har det svært, og kobl dig evt. på de elever, du fornemmer, har mest brug for hjælp og tryghed.

Afslutning

Saml klassen og tal om, hvordan de oplevede at lege en ny leg. Er det en leg, der minder om noget de kendte i forvejen? Er det en leg, de vil prøve igen og måske introducere for deres familie eller venner? Hvilke lege er de selv optagede af, og hvilke lege ville de gerne vise til børn i andre lande?

Materialer:

- Terninger eller små sten
- Opgaveark

Sådan lever undervisningen op til de fire pejlemærker for trygge fællesskaber i undervisningen

Et fælles "vi" for klassen

Det skaber sammenhold at lege sammen. Særligt hvis legen skaber holdånd eller lægger op til samarbejde. Ved at lege en ny leg sammen, som alle (formentlig) skal lære at kende for første gang, kan eleverne hjælpe hinanden med at lære legen. Det kan få eleverne til at føle sig som en del af et fællesskab.

Aktiviteten kan derudover skabe et fælles "vi" ved, at klassen sammen får en forståelse af kulturelle forskelle og de udfordringer, det kan bringe med sig, når kulturer mødes og skal forstå hinanden.

At kunne bidrage og lykkes

Når eleverne hver især får mulighed for at sætte deres egne kulturelle normer i spil, kan de opleve, at de alle har noget, de deler, lige meget hvilken kultur, de vokser op i.

Du giver alle eleverne mulighed for at bidrage og deltage værdigt i undervisningen, når du sætter rammen for en tryk og respektfuld dialog i klassen.

Relevant, aktuel og meningsfuld for eleverne

Du styrker elevernes forståelse af, hvorfor deres egen kultur er meningsfuld og relevant for dem, når du taler med eleverne om, hvad kultur betyder for det enkelte individ. Samtidigt kan du skabe en bevidsthed om, hvorfor kulturelle normer kan være udfordrende for den enkelte at indordne sig under.

Du gør undervisningen relevant ved at inddrage elevernes egne erfaringer og perspektiver.

Et mangfoldigt billede af samfundet

Eleverne får en dybere forståelse af, at kultur kan handle om alt muligt: Fx religion, madvaner og sprogforståelse. Måske betyder det, vi siger, noget forskelligt, selv om vi egentligt siger det samme?

Vi kan også have masser af ting tilfælles, selv om vi har forskellige kulturbaggrunde. Vi bliver fx alle kede af det, når nogle, vi holder af, bliver syge. Vi bliver vrede eller kede af det, hvis vi bliver drillet. Vi bliver alle glade, når nogen hjælper os.